Hus&Hem ÅRETS HUS 2001

HUSTÄVLINGEN ÄR AVGJORD!

Två år i rad har vår hustävling vunnits av hus i Skåne. Skulle det bli så också i år? På de följande sidorna presenterar vi vinnarhuset och de fem hedersprisen i årets tävling.

Hus & Hem har utsett Årets hus 2001. Tävlingen är genomförd för tredje året.

Årets bidrag höll genomgående mycket hög kvalitet och vår jury sattes på ett svårt prov.

Huvuduppgiften för de tävlande har varit att presentera ett modernt, välplanerat hus anpassat för en barnfamilj. Juryn har bedömt arkitektur, anpassning till tomten, interiör och goda byggidéer och därefter gjort en helhetsbedömning.

Att bygga ett nytt hus är ett stort och svårt projekt. Det kräver kunniga yrkesmän i hela processen. Och ska man vinna en tävling där arkitekturen ska bedömas tycks det krävas yrkesmän också på den punkten.

Liksom förra året är alla belönade hus ritade av arkitekter. Men priset går till ägarna!

Grattis till dem och ett stort tack till alla som skickat in bilder, ritningar och förhoppningar till oss.

ÅRETS HUS 1999

ÅRETS HUS 2000

ÅRETS HUS 2001

ÅRETS JURY

Lena Andersson, inredningsarkitekt, SIR
Sverker Abrahamsson, f d chefredaktör Hus & Hem
Krister Bjurström, arkitekt SAR
Carl-Axel Fall, chefredaktör Hus & Hem
Lena Villner, arkitekturhistoriker
Eva Åberg, redaktionschef Hus & Hem

AV CARL-AXEL FALL

ÅRETS HUS 2001

Så här tyckte juryn:
VÄSSAD TRADITION
Fin trähusarkitektur med säker nutidskaraktär på traditionens grund. Lätta tak, välstuderade detaljer och intressant konstruktion. Planlösningen kombinerar fint öppenhet med avskildhet. En liten invändning är de många vinklarna. Ljusföringen, barndelen, groventrén och det tilltalande köket gör huset till Årets Hus 2001.

I ett nytt villaområde i utkanten av Växjö ligger ”Årets Hus 2001”. Familjen Alsmarkers moderna trähus öppnar sig som en varm famn mot trädgårdssidan. Arkitekturen är inte bara spännande och intressant. Huset är ritat just för att vara ett tidens tecken.

Huset är helt och hållet arkitekt Tina Wiks verk, säger Katarina och Tomas Alsmarker med en mun och ser lyckliga ut. Kan man tala om förälskelse i det här sammanhanget, och det kan man ju verkligen, så är det faktiskt så att vi är ordentligt förälskade i vårt nya trähus.
Nu har familjen bott in sig lite grann och de blir bara mer och mer förtjusta. Visserligen är allt inte riktigt färdigt ännu. Runt fasaden ska det byggas trappor och trädäck, viktiga detaljer som självklart förhöjer intrycket. I väntan på yttertrappor går man på träpallar som ligger på rad i gruset.
– Det går det med. Än så länge njuter vi i fulla drag av att vi har kommit så här långt. Vardagslivet med mat, tvätt och disk fungerar ju, även om det saknas några kranar här och några garderobsdörrar där, säger Tomas.

Tittut i trappan. Familjen Alsmarker, mamma Katarina, pappa Tomas och David, 9 år, Erik, 7 år, och Ida, 5 år.

Utblickar runt om

Vi sitter tillsammans runt bordet i stora rummet. Här har man utblickar åt alla håll. I entrén blänker hallens varmröda väggar, i barnavdelningen skymtar blå tapeter och längst bort i öster lyser arbetsrummets ockragula väggar. Men det är vardagsrummet med oregelbundna vinklar och vrår, vitmålade plankväggar och lutade trägolv som är husets hjärta och puls. Stora fönster ger närkontakt med äng och skog. Det vilar en sakral stämning över rummet. Här vill man bara vara. Takhöjden varie-

AV ANN SJÖSTEDT FOTO SVANTE SJÖSTEDT

ÅRETS HUS 2001

rar mellan 280 och 400 cm. Man förstår en av barnens kamrater som sa att han tyckte att det såg ut som en kyrka.

Funktion och skönhet går hand i hand och Katarina och Tomas kan inte nog bedyra hur fascinerade de är över arkitektens ljushantering.

– Man kan nästan säga att huset fungerar som ett solur. På morgonen silar solen in i köket och morgonkaffet kan man njuta av på trappan utanför. Lite senare på dagen sveper ljuset förbi arbetsrummet för att sedan dyka in i vardagsrummet. Takutsprånget hjälper till att skugga, vilket gör att det blir lagom med sol och värme i det stora rummet. Trots att det är stora glaspartier mot söder behövs inga persienner.

Ny stad

Vägen till nybygget i villaområdet har dock varit lite kringelkrokig. För några år sedan blev det aktuellt för familjen, som också består av barnen Ida, Erik och David, att börja tänka på ett nytt boende i en ny stad. Tomas, som är adjungerad professor i träbyggnadskonstruktion, fick arbete på universitetet i Växjö. Under många år har han samarbetat i olika projekt med Tina Wik. Hon som arkitekt och han som byggnadskonstruktör.

– Jag har alltid imponerats av hennes känsla och kompetens och sagt att om vi i vår familj någon gång bygger ett hus så skulle Tina rita det, berättar Tomas.

Och i Växjö blev det dags för det definitiva beslutet. Hur de ville bo visste de inte riktigt. Hus på landet? Hus i uppvuxet villaområde? Eller kanske bygga

forts

En köksö med spis och fläkt markerar övergången mellan rum och kök. Ett rektangulärt fönster i lagom ståhöjd ger både ljus och utblick. Inredning i obehandlad lönn, från Olby Design. Fläkt, Thermex.

Mot ängen breder huset ut sig som en öppen famn. Stora glasade partier ger maximalt med ljus. Takutsprånget skyddar mot de allra hetaste strålarna.

Från gatan ser det ut som om huset klättrar upp mot skogsdungen. Fasaden är klädd med träpanel i tre olika dimensioner.

Villa Alsmarker har en originell planlösning. Vardagsrummet har fönster för hela dygnets ljus. Barnen har egna sovrum och ett gemensamt lekrum. Föräldrasovrum en trappa upp. Groventré och tvätt vid köket.

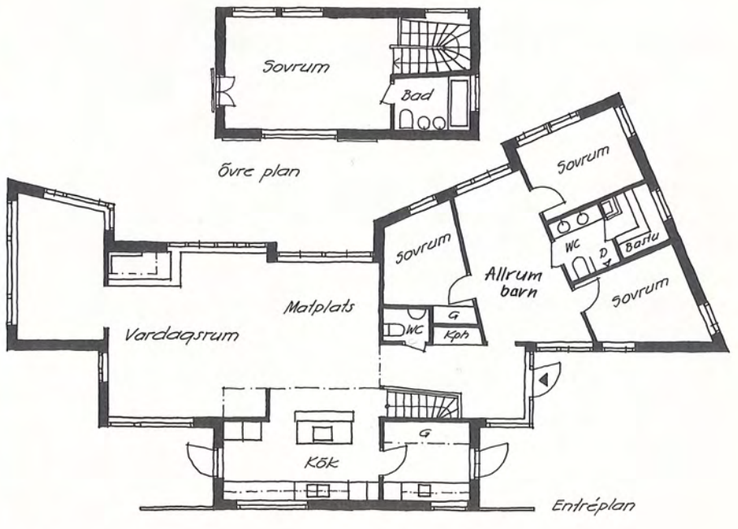

FAKTA:

Arkitekt: Tina Wik
Yta: 170 kvm
Grund: Tempererad installationsgrund
Vägg: Massiva plankväggar med utanpåliggande isolering
Tak: Aluminium
Fasad: Träpanel i mörkröd slamfärg
Värmesystem: Fjärrvärme som vattenburen golvvärme

ÅRETS HUS 2001

själva någonstans? Allting har ju för- och nackdelar.

Tomtkö

För att komma någon vart ställde familjen sig i alla fall i kommunens tomtkö. Det här området kände de till lite grann, eftersom Katarinas syster bor i närheten.

– Jag ringde till stadsarkitekten och frågade om det fanns någon röd tråd i villaområdet när det gällde arkitektur och färgsättning. Nej, det gjorde det inte, vilket betyder att bebyggelsen i dag består av en brokig samling typhus i alla möjliga modeller, storlekar och färger.

Om familjen skulle bygga nytt var de inte intresserade av ett färdigt typhus från en katalog.

– Vi ville ha ett arkitektritat, personligt hus som passade just oss och våra tankar om arkitektur och material. Men kan man bygga ett sådant hus på en vanlig villatomt? Det var den stora frågan.

forts

Husets hjärta och puls är det stora, varma allrummet med öppen spis. På golvet ligger massiva 180 mm granplank som lutats och oljats med vitpigment. Till höger Yngve Ekströms fårskinnsfåtölj "Lamino". Från Svenssons i Lammhult.

Soffgruppen fick en självklar placering: i en hörna mitt emot öppna spisen. Soffbord "Japan" med kalkstensskiva, Olby Design. Klädda fåtöljer "Mina", design Bruno Mathsson. Röd PH-lampa matchar kuddarna "Spirit", allt från Svenssons i Lammhult.

Arbetsrummet rymmer piano, böcker och skrivbord. Väggarna är tapetserade med ockragul tapet, Duro. Hyllsystem med konsoler, från Norrgavel. Ett smalt och avlångt fönster ger dagsljus.

VÅGFORMEN VAR GIVEN

Arkitekt Tina Wik har vunnit flera arkitekttävlingar och just nu arbetar hon som projektledare i "Kulturarv utan gränser" – en organisation som hjälper till med återuppbyggnaden av kulturmonument i Bosnien.

– Att vara lyhörd och hjälpa till att förverkliga beställarens drömmar, det är min huvudsakliga uppgift.

Förutom en tillbyggnad till sitt eget hus är Villa Alsmarker den första privata villan hon ritar. Utgångspunkten var förstås tomtens form, placering och väderstreck. Tina diskuterade med familjen och gjorde några enkla skisser på plats.

– Att huset fick en sluten fasad mot gatan och mot granntomten var ganska självklart, liksom att vardagsrummet öppnar sig mot trädgården och skogsdungen. Jag ville få in solljuset i huset från så många håll som möjligt.

Ett rektangulärt trähus med förskjutna huskroppar och få räta vinklar blev resultatet. Ljus från alla väderstreck och stora glasfönster mot söder.

På frågan varför det blev så många sneda vinklar svarar hon:

– Familjen ville ha ett vågformat hus som var anpassat till tomten, dessutom ville Tomas visa byggteknikens fördelar när det gäller att bygga i speciella vinklar.

Nu ligger det mörkröda slamfärgade trähuset som ett utropstecken på sin hörna i sällskap med traditionella kataloghus.

– Jag tycker att det är synd att folk inte tar mer kontakter med arkitekter när de ska bygga. Men det är väl enklare att gå omkring och titta i katalogföretagens visningshus.

Tinas tips till alla nybyggare är att titta på goda förebilder och sedan gå vidare till en arkitekt. Man kan kontakta arkitekternas organisation SAR och besöka Svensk Byggtjänst i Stockholm och få råd.

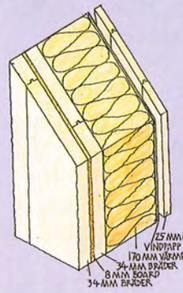

Vinnarhuset är byggt med en nygammal variant av plankvägg.

ÅRETS HUS 2001

Tomas och Katarina åkte ut och tittade och konstaterade att det fanns en liten tomt, som de kunde tänka sig. En skyddad tårtbit på 803 kvadratmeter som sluttade rejält. Nivåskillnaden var hela 170 cm. En granne på ena sidan och ett litet skogsparti och en äng på den andra.

De fick den knepiga tomten. Nu var det bara huset som fattades. En mulen höstdag kom Tina Wik och tittade.

– Ett vackert trähus med modernt formspråk som tydligt talar om vilket årtal det är byggt, var ett av våra önskemål. Likaså en ljus, öppen planlösning med vardagsrum och kök, fyra sovrum och ett arbetsrum. Vi ville också att huset skulle sluta sig mot villaområdet och öppna sig mot naturen. Inomhus skulle man helst inte känna av att man är i ett villaområde.

Föll pladask

Några veckor senare kom förslaget.

– Vi föll pladask. Ett trähus med ljus från alla väderstreck.

Huset har stora glaspartier, många hörn och få räta vinklar. På nedervåningen finns två ingångar, tvättstuga, ett öppet kök med glasdörr ut till en liten uteplats, stort allrum med avskilt arbetsrum och glasdörrar ut till trädgård och trädäck. Barnavdelningen med tre små sovrum har ett allrum med plats för både teve och trumset, och intill ligger badrum och bastu. Föräldrasovrummet är på arkitektens inrådan placerat en trappa upp.

Huset är byggt på plats av lokala hantverkare.

– Jag var med i processen så mycket jag bara kunde, berättar Tomas. Varje morgon åkte jag förbi byggarbetsplatsen. Och varje dag var det tusen nya beslut som skulle fattas. Allt från lister till trappa är ju specialritat.

För att hantera höjdskillnaden på tomten är huset grundlagt på en mur av lecablock. Själva stommen är byggd av massiva träväggar – en modern variant av plankväggen. Genom att kombinera stående plank med ett skivmaterial får man en vägg som genom sin styvhet skapar förutsättningar för helt nya konstruktionslösningar.

– Förutom att den bidrar till ett bra inomhusklimat ger den arkitekten möjligheter till ett helt nytt formspråk. Till exempel stora öppningar och, framför allt, öppningar i hörn. Plankväggen har utnyttjats som färdigt ytskikt i vardagsrum och i barnens allrum där den har målats med vit äggoljetempera.

Anlita proffs

– Det sägs att man ska bygga och bo i tre hus under sitt liv innan man vet hur man vill ha det. Det ligger kanske något i det. Men om man anlitar proffshjälp på en gång räcker det med att bygga ett hus, tror Tomas.

– Förhoppningsvis kan vi med Villa Alsmarker inspirera fler nybyggare att våga anlita en arkitekt.

Här bor femåriga Ida. Hon har städat minst en timme och då blev det så här fint!

Väggen mot hall och trappa är snedställd för att släppa in maximalt med ljus. Hallens blanka, vaxade väggar är gjorda i ”stucko fusko”-teknik. Trappan leder upp till föräldrasovrummet.

Barnen har en egen avdelning med tre små sovrum, badrum och ett gemensamt allrum med teve och dator.

Föräldrasovrummet är ljust och luftigt med fönster åt tre håll. Väggarna är tapetserade med "Camille Ivore", från Designers Guild. Ullplädar, Klippan, kuddfodral, Linum.

Badrummet är klätt med marmor, från Borghamn. Badkar på tassar, Ifö, handfat Gustavsberg, kran "Moralnxx", Mora Armatur. Frotté, Ikea.

Telefonlista på sista sidan